

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՀՀ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՄԱՆ (առ 17.04.2012թ.)

Սույն ուղեցույցը ներառում է ՀՀ օրենքների եւ այլ իրավական ակտերի վերաբերյալ ՀՀ սահմանադրական դատարանի ընդունած որոշումների մասին տեղեկատվություն, մասնավորապես.

- քննության առնվաժ ՀՀ օրենքները եւ այլ իրավական ակտերը՝ ըստ այբբենական հերթականության.
- իրավական ակտի դրույթները՝ ըստ հոդվածների թվագրման հերթականության.
- սահմանադրական դատարանի որոշման համապատասխան կետերը՝ ըստ որոշման մեջ առկա համարակալման.
- սահմանադրական դատարանի որոշման ամսաթիվը:

Ուղեցույցը հնարավորություն կտա համառոտ եւ դասակարգված տեղեկատվություն ստանալ կոնկրետ իրավական ակտի (դրա տարբեր դրույթների) մասին սահմանադրական դատարանի կողմից ընդունված բոլոր որոշումների վերաբերյալ: Ուղեցույցը նաեւ օգտակար կարող է լինել ինչպես իրավաստեղծ, այնպես էլ իրավակիրառ գործունեության մեջ ներգրավված անձանց, ՀՀ սահմանադրական դատարան դիմող սուբյեկտների, հանրության լայն շրջանակի համար:

Սույն ուղեցույցը կազմել է ՀՀ սահմանադրական դատարանի անդամ Արեւիկ Պետրոսյանը:

N	ՆՏ օրենքները եւ այլ իրավական ակտերը	Իրավական ակտի դրույթը	ՄԴ որոշումը	ՄԴ որոշման ամսաթիվը
1.	«Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 20.02.2002թ.)	12 եւ 14-րդ հոդվածներ	1. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՆՏ օրենքի 12-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՆՏ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ «Պարզամալորը կարող է դուրս գալ խմբակցությունից՝ այդ մասին գրավոր փեղյակ պահելով համապատասխան խմբակցության ղեկավարին» դրույթը՝ քվեաթերթիկներում որպես ընտրական ցուցակի թեկնածուներ չնշված պարզամալորների առնչությամբ այնքանով, որքանով նպաստում է Ազգային ժողովում ժողովրդի ազատ կամաարտահայտմամբ ձեւավորված քաղաքական հավասարակշռության փոփոխությանը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 2-րդ եւ 7-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	30 հունիսի 2009 թվականի ՄԴՈ - 810
		35-րդ հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի վերջին նախադասություններ, 49-րդ հոդվածի «ե» կետ, 112-րդ հոդվածի 2-րդ կետ, 4-րդ կետի վերջին նախադասություն եւ	1. ՆՏ Սահմանադրության 27 հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ մասերին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՆՏ օրենքի 35 հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի վերջին նախադասություններում, 112 հոդվածի 2-րդ կետով, 4-րդ կետի վերջին նախադասությամբ եւ 5-րդ կետով նախատեսված դրույթները: 2. ՆՏ Սահմանադրության 62 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՆՏ օրենքի 49 հոդվածի «ե» կետով նախատեսված դրույթը:	16 փետրվարի 2007 թվականի ՄԴՈ - 678

		5-րդ կետ		
2.	«Անշարժ գույքի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 27.12.1995թ.)	22-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասեր	1. «Անշարժ գույքի մասին» ՀՀ օրենքի 22 հոդվածի երկրորդ մասը, համաձայն որի «Նասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի համարժեք փոխհատուցման չափը սահմանվում է ՀՀ կառավարության որոշմամբ՝ հիմնվելով ՀՀ կառավարության եւ օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականափիրոջ միջեւ բանակցությունների արդյունքի եւ օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականափիրոջ գրավոր համաձայնության վրա», համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. «Անշարժ գույքի մասին» ՀՀ օրենքի 22 հոդվածի երրորդ մասը, համաձայն որի «Եթե անշարժ գույքի սեփականափերը համաձայն չեն ՀՀ կառավարության կողմից գույքի օրարման կամ փոխհատուցման չափի հետ, ապա ՀՀ կառավարությունը անշարժ գույքի օրարումը կարող է իրականացնել միայն դատական կարգով», չի համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 8 եւ 28 հոդվածներին: Անձի սեփականությունը՝ ՀՀ Սահմանադրության 28 հոդվածի երկրորդ մասով նախատեսված հիմքերով կարող է օրարվել, իսկ նրա համաձայնության բացակայության դեպքում պետության կողմից սեփականության իրավունքը դադարեցվել միայն կոնկրետ անշարժ գույքի վերաբերյալ օրենք ընդունելու միջոցով, որում կհիմնավորվի օրարման բացառիկ կարեւորությունն ու նշանակությունը եւ կնշվի, թե օրարվող անշարժ գույքը հասարակության եւ պետության որ կարիքների բավարարմանն է ուղղվելու:	27 փետրվարի 1998 թվականի ՍԴՈ - 92

			Օրենքը միաժամանակ կառավարությանը կպարտավորեցնի, համապարասխան ֆինանսաբնութական հաշվարկի հիման վրա, շուկայական գների հաշվառմամբ, կառավարության եւ օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականաւիրոջ միջեւ բանակցությունների արդյունքի եւ վերջինիս գրավոր համաձայնության հիման վրա սահմանել փոխհատուցման չափը, որը սեփականաւիրոջ կողմից ենթակա է դաւական վիճարկման: 3. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՆ օրենքի 22 հոդվածի չորրորդ մասը, համաձայն որի «Մինչեւ դաւարանի որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելը հասարակության եւ պետության կարիքների համար օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականաւիրերը պարտավոր է ձեռնպահ մնալ անշարժ գույքին վնաս հասցնելուց», <i>չի համապարասխանում</i> ՆՆ Սահմանադրության 8, 28 եւ 44 հոդվածներին: 4. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՆ օրենքի 22 հոդվածի հինգերորդ մասը, համաձայն որի «Հասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի օրարման ընթացակարգը սահմանում է ՆՆ կառավարությունը՝ ելնելով սույն հոդվածի դրույթներից», <i>չի համապարասխանում</i> ՆՆ Սահմանադրության 8 եւ 28 հոդվածներին: ՆՆ կառավարությունը չի կարող հասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի օրարման այնպիսի ընթացակարգ սահմանել, որը նրան կլիազորի նման անշարժ գույքի օրարման իրավունք:	
--	--	--	--	--

3.	«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 14.05.1997թ.)	2-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	3. «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՆՆ օրենքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 780
4.	«Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 07.05.2002թ.)	10-րդ հոդվածի 3-րդ կետը	1. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՆ օրենքի 10 հոդվածի 3-րդ կետը սույն որոշման մեջ ՆՆ սահմանադրական դատարանի արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	26 մայիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 804
		13-րդ հոդված և 11-րդ հոդվածի 6-րդ կետը	1. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՆ օրենքի 13-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը: 2. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՆ օրենքի 11-րդ հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	4 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 990
5.	«Բաժնեգրական ընկերությունների մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 30.04.1996թ.)	71-րդ հոդվածի 8-րդ կետը և 93-րդ հոդվածի 4-րդ կետը	1. «Բաժնեգրական ընկերությունների մասին» ՆՆ օրենքի 71 հոդվածի 8-րդ կետի նախապայմաններ սահմանող՝ «... նա չի մասնակցել ժողովին կամ այդ որոշման դեմ է քվեարկել» դրույթը <u>չի համապատասխանում</u> ՆՆ Սահմանադրության 38 և 39 հոդվածներին: 2. «Բաժնեգրական ընկերությունների մասին» ՆՆ օրենքի 93 հոդվածի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	13 նոյեմբերի 1998 թվականի ՍԴՈ - 138
6.	«Բաժնեգրական ընկերությունների մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 25.09.2001թ.)	56, 57 և 58-րդ հոդվածներ	1. «Բաժնեգրական ընկերությունների մասին» ՆՆ օրենքի 56-րդ հոդվածը սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	13 հուլիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 903

			2. «Բաժնեդիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 57 եւ 58-րդ հոդվածների սահմանադրականությունը որոշելու մասով գործի վարույթը կարճել:	
7.	«Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 28.12.1998թ.)	7 եւ 19-րդ հոդվածներ	1. «Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 7 հոդվածը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. «Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 19 հոդվածը՝ ՍԴՈ-753 եւ սույն որոշումների մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	18 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 816
8.	«Դատախազության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 22.02.2007թ.)	55-րդ հոդվածի 13-րդ մասի առաջին նախադասություն	1. «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ հոդվածի 13-րդ մասի առաջին նախադասությամբ ամրագրված դրույթը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	4 մայիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 881
9.	«Դատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 07.07.2006թ.)	14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետ	1. «Դատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետը՝ հաշվի առնելով սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումները</u> , նկատի ունենալով, որ նման իրավակարգավորումը հեղափոխում է իրավաչափ նպատակ՝ նպաստելու դատավորի անկախությանը և գործունեության արդյունավետությանը, համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	18 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 996
10.	«Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենք	1-ին հոդված (18 հոդվածի նոր խմբագրություն)	1. 2004 թվականի մարտի 31-ին ընդունված՝ «Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածով (18 հոդվածի նոր խմբագրություն) նախատեսված դրույթը, համաձայն	20 սեպտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 647

	(ընդունվել է 31.03.2004թ.)		որի՝ կենսաթոշակի ամենամսյա հավելավճարի որոշման համար հիմք է ընդունվում դադարվորի զբաղեցրած վերջին պաշտոնի համար սահմանված պաշտոնային դրույքաչափի, այլ ոչ թե աշխատավարձի, 75 փոկոսը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 94 հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	
11.	«Զինժառայողների եւ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.10.1998թ.)	6 եւ 8-րդ հոդվածներ	1. «Զինժառայողների եւ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենքի 6-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Զինժառայողների եւ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենքի 8-րդ հոդվածը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխարինելով բովանդակության մասով, որով սահմանափակվում է անձի իրավունքը կենսաթոշակը նշանակելուց հետո կատարել վերընթացություն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 31 եւ 83.5-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	10 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 865
12.	«Ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների եւ ինքնակամ զբաղեցված հողամասերի իրավական կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 26.12.2002թ.)	8-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. «Ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների եւ ինքնակամ զբաղեցված հողամասերի իրավական կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 747
13.	«Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենք	78-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 3-րդ մասի 3-րդ	1. «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 42-րդ	29 նոյեմբերի 2011 թվականի

	(ընդունվել է 03.04.2002թ.)	պարբերություն	հոդվածի 4-րդ մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ պարբերությունը, <u>սույն որոշման հիման վրա «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 2-րդ մասի ուժը կորցնելու պայմաններում</u>, համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	ՄԴՈ - 1000
14.	«Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 03.07.2002թ.)	31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ եւ 3-րդ կետեր	1. «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի 31 հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ եւ 3-րդ կետերի դրույթները ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 28 հոդվածի 2-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր: 2. «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով Սահմանադրության 28 հոդվածի 2-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված փվյալ ակտի 31 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի այն դրույթը, համաձայն որի՝ «Կուսակցությունը ենթակա է լուծարման, եթե Ազգային ժողովի իրար հաջորդող ցանկացած երկու ընտրություններում համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին չի մասնակցել»: 3. «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով Սահմանադրության 31 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված փվյալ ակտի 31 հոդվածի 4-րդ մասի այն դրույթը, համա-	22 դեկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 669

			ձայն որի՝ «Կուսակցության դատական կարգով լուծարումից հետո մնացած գույքը փոխանցվում է Նայասպանի Նանրապետությանը»:	
15.	«Նամաներում հայտարարելու մասին» ՆՆ ԱԺ որոշում (ընդունվել է 19.06.2009թ.)	8-րդ կետի 2-րդ ենթակետ	1. «ՆՆ վճռաբեկ դատարանի դիմումների հիման վրա՝ «Նամաներում հայտարարելու մասին» ՆՆ Ազգային ժողովի 2009 թվականի հունիսի 19-ի որոշման 8-րդ կետի 2-րդ ենթակետի՝ ՆՆ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	19 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 921
16.	ՆՆ աշխատանքային օրենսգիրք (ընդունվել է 09.11.2004թ.)	73-րդ հոդված եւ 75-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՆ Սահմանադրության 32 հոդվածի 3-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել ՆՆ աշխատանքային օրենսգրքի 73 հոդվածում եւ 75 հոդվածի 3-րդ մասում ամրագրված դրույթները՝ այնքանով, որքանով գործադուլի իրավունքը պայմանավորում են միայն կոլեկտիվ պայմանագրի կնքման հետ կապված կոլեկտիվ վեճը չլուծվելու հանգամանքով եւ արգելափակում են գործադուլի իրավունքը նոր հանգամանքներում՝ նաեւ «...այն պարավորություններին ենթարկվելու պայմանով, որոնք կարող են ծագել նախօրոք կնքված կոլեկտիվ համաձայնագրերից»: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՆ Սահմանադրության 32 հոդվածի 3-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՆՆ աշխատանքային օրենսգրքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված ԿՎԿԿԿ ակտի 60 հոդվածի 2-րդ մասի վերջին պարբերության՝ «...իսկ գործադուլ կազմակերպելն արգելվում է» դրույթը:	7 փետրվարի 2007 թվականի ՍԴՈ - 677

	113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը եւ 113-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի առաջին մասի 3-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի երրորդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	1 հունիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 891
	113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետը եւ 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը	1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113 հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետը՝ այնքանով, որքանով չի երաշխավորում հավասար եւ ոչ խտրական իրավապայմանագրային հարաբերություններ աշխատողի եւ գործատուի միջեւ, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1. եւ 32 հոդվածներին հակասող եւ անվավեր: 2. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 114 հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը՝ «բացառությամբ այն դեպքերի, երբ աշխատողը ձեռք է բերել ծերության կենսաթոշակ ստանալու իրավունք կամ ստանում է այդ կենսաթոշակը» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1. եւ 32 հոդվածներին հակասող եւ անվավեր:	24 փետրվարի 2009 թվականի ՍԴՈ - 792
	113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը եւ 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը	1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը, 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը՝ հաշվի առնելով ՆՏ սահմանադրական դատարանի՝ սույն որոշման մեջ արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումները</u>, համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 991
	221-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետը	1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 3-րդ կետը՝ «...ինչպես նաեւ կամայականություն դրսևորելը» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1, 3, 14.1-րդ հոդվածների պա-	15 հունիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 896

			հանջներին հսկասող եւ անվավեր:	
		265-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՃ աշխատանքային օրենսգրքի 265-րդ հոդվածի երկրորդ մասը՝ առաջին նախադասության «կամ այլ» բառակապակցության մասով, ճանաչել ՆՃ Սահմանադրության 1-ին հոդվածի, 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի եւ 32-րդ հոդվածի պահանջներին հսկասող եւ անվավեր:	7 հուլիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 902
17.	ՆՃ դատական օրենսգիրք (ընդունվել է 21.02.2007թ.)	13-րդ հոդվածի 6-րդ կետ	6. ՆՃ դատական օրենսգրքի 13 հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՃ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ ՆՃ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765
		14-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՃ դատական օրենսգրքի 14 հոդվածի 3-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փորձված բովանդակության շրջանակներում, ճանաչել ՆՃ Սահմանադրության 3 հոդվածի 2-րդ մասի, 18 հոդվածի 1-ին մասի, 55 հոդվածի 11-րդ մասի եւ 95 հոդվածի պահանջներին հսկասող եւ անվավեր: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՃ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՃ Սահմանադրությանը հսկասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՆՃ դատական օրենսգրքի 14 հոդվածի 5-րդ մասը: 3. Առաջնորդվելով ՆՃ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՃ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, նկատի ունենալով, որ դատական համակարգի հեղուկ բարեփոխումների հայեցակարգային մոտեցումների շրջա-	2 դեկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 782

			նակներում նաեւ վեճի առարկա հիմնահարցերի վերաբերյալ նախապարաստվում են օրենսդրական բարեփոխումներ, հաշվի առնելով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 1-ին եւ 2-րդ կետերով ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2009թ. մարտի 1-ը:	
		14-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ՆՏ դատական օրենսգրքի 14 հոդվածի 4-րդ մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	23 դեկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 786
		91-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ... ՆՏ դատական օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի 4-րդ մասը համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	28 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 918
		94-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «ավանդատու» բառից հետո՝ ամբողջությամբ, եւ 3-րդ մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	1. ... ՆՏ դատական օրենսգրքի 94-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «ավանդատու» բառից հետո՝ ամբողջությամբ, եւ 3-րդ մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 747
18.	«ՆՏ դատական օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 22.02.2007թ.)	2.1-րդ հոդված	1. «ՆՏ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական եւ վարչական պալատի դիմումի հիման վրա՝ «ՆՏ դատական օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելու մասին» ՆՏ օրենքի 2.1 հոդվածի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	7 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 811

19.	ՆՆ ընդամենական օրենսգիրք (ընդունվել է 09.11.2004թ.)	53-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՆ ընդամենական օրենսգրքի 53-րդ հոդվածի 3-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:	5 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 919
20.	ՆՆ ընդամենական օրենսգիրք (ընդունվել է 05.02.1999թ.)	2-րդ հոդվածի 1-ին կետի եւ 122-րդ հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ կետեր	1. ՆՆ ընդամենական օրենսգրքի 2 հոդվածի 1-ին կետի դրույթը՝ այն իմաստով, որ պետության կառավարմանը (ՆՆ Նախագահի, ՆՆ Ազգային ժողովի ընտրություններին, համապետական հանրաքվեներին) մասնակցելու իրավունքը վերապահում է միայն ՆՆ փասնությամբ փարին լրացած քաղաքացիներին, համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը: 3. Հայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատած փախստականների՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ ... ՆՆ ընդամենական օրենսգրքի 2 հոդվածի 1-ին կետի, 122 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ կետերի, ... դրույթները չեն համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՍԴՈ - 179
		10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին պարբերություն	1. ՆՆ ընդամենական օրենսգրքի 10 հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին պարբերության դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը սույն որոշման մեջ ՆՆ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:	8 մայիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 803
		35-րդ հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի երկրորդ նախադասու- թյուն, 4-րդ ենթակետ,	1. ՆՆ ընդամենական օրենսգրքի 35 հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ եւ 4-րդ ենթակետերի եւ 36 հոդվածի 1-ին կետի դրույթները՝ այն մասով, որով նախատեսվում է կենտրոնական եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմում նշանակել դատավորների, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրությանը:	7 նոյեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 664

		36-րդ հոդվածի 1-ին կետ	րության 19 հոդվածի 1-ին մասին եւ 98 հոդվածի 1-ին մասին հակասող եւ անվավեր: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա ՀՀ Սահմանադրության 19 հոդվածի 1-ին մասին եւ 98 հոդվածի 1-ին մասին հակասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՀՀ ընտրական օրենսգրքի 35 հոդվածի 2-րդ կետի եւ 38 հոդվածի 3.1. կետի 1-ին եւ 2-րդ ենթակետերի այն դրույթները, որոնցով նախատեսվում է կենտրոնական եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների թափուր փեղերը լրացնել դատավորների թվից: 3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 11-րդ մասի պահանջներին համապատասխան՝ անվավեր ճանաչված դրույթների կատարումն ապահովված այլ նորմատիվ ակտերը կամ դրանց համապատասխան դրույթները կորցնում են իրենց իրավաբանական ուժը՝ սահմանադրական դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից:	
		40.1-րդ հոդվածի 3-րդ կետի՝ «Դիմումը պետք է լինի ստորագրված դիմողի կողմից» դրույթ	1. ՀՀ ընտրական օրենսգրքի 40.1 հոդվածի 3-րդ կետի՝ «Դիմումը պետք է լինի ստորագրված դիմողի կողմից» դրույթը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	21 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ -722
21.	<u>ՀՀ ընտրական օրենսգիրք (ԱԺ կողմից 2002թ. հուլիսի 3-ին ընդունված «ՀՀ</u>	14-րդ հոդվածի 3-րդ կետ	1. Ազգային ժողովի կողմից 1999 թվականի փետրվարի 5-ին ընդունված՝ ՀՀ ընտրական օրենսգրքի (Ազգային ժողովի կողմից 2002թ. հուլիսի 3-ին ընդունված՝ «ՀՀ ընտրա-	1 հոկտեմբերի 2002 թվականի ՍԴՈ - 389

	<u>ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի խմբագրությամբ)</u> (ընդունվել է 05.02.1999թ.)		կան օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի խմբագրությամբ) 14-րդ հոդվածի 3-րդ կետի «այդ թվում՝ դատարանի վճռով» արտահայտությունն այնքանով, որքանով սահմանափակում է խախտված իրավունքի դատական պաշտպանության հնարավորությունը, չի համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 38 հոդվածի 2-րդ մասին, դրանով իսկ անհամապատասխանություն առաջացնելով նաեւ ՀՀ Սահմանադրության 1,2,3,4 եւ 27-րդ հոդվածների հետ եւ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն իրավաբանական ուժ չունի:	
22.	ՀՀ կառավարության «Երեւանի Կենտրոն թաղային համայնքի վարչական սահմանում կառուցապարման ծրագրերի իրականացման միջոցառումների մասին» թիվ 1151-Ն որոշում (ընդունվել է 01.08.2002թ.)		3. ՀՀ կառավարության 1 օգոստոսի 2002թ. թիվ 1151-Ն որոշումը՝ «Երեւանի կենտրոն թաղային համայնքի վարչական սահմանում կառուցապարման ծրագրերի իրականացման միջոցառումների մասին», հիմքում ունենալով ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 218 եւ ՀՀ հողային օրենսգրքի 104 հոդվածների դրույթները, հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների ենթաօրենսդրական կարգավորման առումով չի համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 3 , 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43, 83.5. (1-ին եւ 2-րդ կետեր), 85 (2-րդ մաս) հոդվածների պահանջներին: 4. Առաջնորդվելով ՀՀ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՀՀ Ազգային ժողովը եւ ՀՀ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՀՀ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի	18 ապրիլի 2006 թվականի ՄԴՈ - 630

			որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հստակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը չհամապատասխանող ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:	
23.	ՆՏ կառավարության 2004 թվականի փետրվարի 5-ի թիվ 207-Ն որոշում		2. ՆՏ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածին (2-րդ մաս), 85-րդ հոդվածին (2-րդ մաս), 43-րդ հոդվածին (2-րդ մաս) հակասող ճանաչել ՆՏ կառավարության 2004 թվականի փետրվարի 5-ի թիվ 207-Ն որոշումը՝ «Նայրենական մեծ պարերազմի մասնակիցների եւ հաշմանդամների, այլ պետությունների փարածքներում մարտական գործողությունների մասնակիցների, զոհված զինծառայողների ընտանիքների արտոնությունների եւ երաշխիքների փոխադարձաբար ճանաչման մասին» 1994 թվականի ապրիլի 15-ին ԱԳՏ շրջանակներում կնքված եւ ՆՏ համար 1996 թվականի փետրվարի 26-ից ուժի մեջ մտած համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 2.3 կետում նշված անձանց իրավունքների իրացման կարգ չնախատեսելու եւ այդ իրավունքներն արգելափակելու մասով՝ հաշվի առնելով սույն որոշման պարճառաբանական մասի 6-րդ եւ 7-րդ կետերում արտահայտված իրավական դիրքորոշումները եւ ի գիտություն ընդունելով ՆՏ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի թիվ 668-Ն որոշումը:	3 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 966
24.	ՆՏ հողային օրենսգիրք (ընդունվել է 02.05.2001թ.)	76-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՏ հողային օրենսգրքի 76 հոդվածի 2-րդ մասի առաջին պարբերությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմա-	18 մարտի 2008 թվականի

			նադրությանը:	ՄԴՈ - 741
		100-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետ	1. ... ՏՏ հոդային օրենսգրքի 100 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի դրույթները համապատասխանում են ՏՏ Սահմանադրությանը:	10 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 650
		104, 106 եւ 108-րդ հոդվածներ	2. ՏՏ հոդային օրենսգրքի՝ ա) 104 հոդվածը՝ հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների կանոնակարգման առումով չի համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43 հոդվածների պահանջներին, բ) 106 հոդվածը չի համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 31 (3-րդ մաս), 43 եւ 83.5. (1-ին եւ 2-րդ կետեր) հոդվածների պահանջներին, գ) 108 հոդվածը չի համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 3, 31 (3-րդ մաս) եւ 43 հոդվածների պահանջներին: 4. Առաջնորդվելով ՏՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՏՏ Ազգային ժողովը եւ ՏՏ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՏՏ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հսրակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՏՏ Սահմանադ-	18 ապրիլի 2006 թվականի ՄԴՈ - 630

			րությանը <i>չհամապատասխանող</i> ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:	
25.	ՆՆ մաքսային օրենսգիրք (ընդունվել է 06.07.2000թ.)	203-րդ հոդված	1. ՆՆ մաքսային օրենսգրքի 203-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	12 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 920
26.	«ՆՆ-ում սպուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 17.05.2000թ.)	1-ին հոդվածի 6-րդ մաս	1. ՆՆ վարչական դատարանի դիմումի հիման վրա գործի վարույթը՝ «ՆՆ-ում սպուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՆՆ օրենքի 1-ին հոդվածի 6-րդ մասի, իրավակիրառ պրակտիկայում տրված մեկնաբանմամբ, մասով, կարճել:	27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 836
27.	ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 28.11.2007թ.)	3-րդ հոդվածի առաջին մասի առաջին կետի՝ «խախտվել» բառից հետո «նրա» արտահայտությունը	1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի առաջին մասի առաջին կետի՝ «խախտվել» բառից հետո «նրա» արտահայտությունը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	7 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 906
		8-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ գլուխը, այնքանով, որքանով բացառում է վարչաիրավական հարաբերություններից ածանցվող քաղաքացիաիրավական վեճի լուծումը մեկ գործի սահմաններում, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i>	3 փետրվարի 2009 թվականի ՍԴՈ - 787

		68-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>՝ հաշվի առնելով նաև վարչական մարմնի անգործության դեմ դատական պաշտպանության հնարավորությունը: 2. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 114-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետն այն մասով, որը վարչական ակտի հետ մեկտեղ չի ներառում վարչական մարմնի գործողությունը եւ անգործությունը, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 18 եւ 19-րդ հոդվածներին <i>հակասող եւ անվավեր</i>:	22 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 942
		73-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետ	1. «Քաղաքացի Արտակ Զեյնալյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի՝ ՆՆ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	30 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 927
		79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետ	1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ <u>սահմանադրաիրավական այն բովանդակությամբ</u>, համաձայն որի՝ վարչական դատավարությունում հայցադիմումի ընդունելիության հարցի քննության փուլում այն չի կարող ընկալվել ու մեկնաբանվել որպես նյութական իրավունքի խախտման առկայության կամ բացակայության փաստը հաստատելու՝ օրենքով նախատեսված պահանջ կամ հայեցողություն:	17 ապրիլի 2012 թվականի ՍԴՈ - 1022

		115-րդ հոդված և 118-րդ հոդվածի 1-ին մաս	4. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 115-րդ հոդվածի 1-ին մասը և 118-րդ հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 1-ին հոդվածի, 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող և անվավեր: 5. Առաջնորդվելով ՆՆ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի և «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվրանգությունը, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 4-րդ կետով ՆՆ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2009թ. մարտի 31-ը՝ ՆՆ Ազգային ժողովին հնարավորություն տալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձեռով համապարասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 780
		118 և 118.6-րդ հոդվածներ	1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 118-րդ հոդվածը՝ սույն որոշման մեջ ՆՆ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապարասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը: 2. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 118.6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում «առկա է» և «հանգեցրել է» բառակապակցությունները՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրանց տրված մեկնաբանության շրջա-	13 ապրիլի 2010 թվականի ՍԴՈ - 873

			նակներում ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19-րդ հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր: 3. Առաջնորդվելով ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ վարչական արդարադատության առկա երկաստիճան համակարգի գործունակության եւ արդյունավետության անհրաժեշտ մակարդակի ապահովումը կամ հիմնախնդրին համակարգային այլ լուծումներ փալը պահանջում են օրենսդրական համարժեք կարգավորումներ, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետով ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2010թ. դեկտեմբերի 1-ը:	
		138-րդ հոդված	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 138-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 ապրիլի 2012 թվականի ՍԴՈ - 1020
		141-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1-ին մասն այն մասով, որով արգելափակվում է անձի իրավունքը՝ դատավարական իրավունքի նորմի խախտման հիմքով բողոքարկելու նորմարիվ իրավական ակտերի իրավաչափությունը վիճարկելու վերաբերյալ գործերով վարչական դատարանի դատական ակտերը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3-րդ, 18-րդ եւ 19-րդ հոդվածներին հակասող և անվավեր :	8 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 936
		151 եւ 152-րդ հոդվածներ	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 151-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	5 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 864

			2. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 152-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	
28.	ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 17.06.1998թ.)	2-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 159-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 159-րդ հոդվածի մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա: 2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 747
		21, 22 եւ 23-րդ հոդվածների՝ ինքնաբացարկ հայտնելու մասին միջնորդություն ներկայացնելու մասով	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 21, 22 եւ 23-րդ հոդվածները՝ ինքնաբացարկ հայտնելու մասին միջնորդություն ներկայացնելու մասով... համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	28 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 918
		24-րդ գլուխ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 24 գլխով սահմանված դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	8 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 700
		26-րդ գլուխ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ գլուխը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	28 նոյեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 719

		48-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 48 հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը:	8 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 845
		77-րդ հոդված	1. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 77 հոդվածը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը:	22 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 752
		92-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ	1. «Բջնի» հանքային ջրերի գործարան» ՓԲԸ-ի դիմումի հիման վրա՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 92-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի՝ ՆՇ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	29 մարտի 2011 թվականի ՍԴՈ - 946
		108-րդ հոդված	1. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 108-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը:	2 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 922
		160-րդ հոդվածի 1-ին կետ	1. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 160 հոդվածի 1-ին կետի 2-րդ պարբերությունը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխված բովանդակությամբ, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	16 նոյեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 665
		204.28-րդ հոդվածի 1-ին կետ	1. «Մելքեքս» ՍՊԸ-ի եւ քաղաքացիներ Սերինե Ֆլջյանի, Իրինա Օգանեզովայի, Աննա Բաղդասարյանի եւ Ազնեսա Բաղդասարյանի դիմումների հիման վրա՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.28-րդ հոդվածի 1-ին կետի՝ ՆՇ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	23 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 866

			Արձանագրել, որ, նախ՝ ՏՏ սահմանադրական դատարանի ՍԴՈ-758 որոշման 13-րդ կետում արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշման</u> եւ եզրափակիչ մասի 5-րդ կետի հիմքով ՏՏ Սահմանադրությանը <i>հակասող եւ անվավեր</i> է ճանաչվել նաեւ «ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» 2007 թվականի նոյեմբերի 28-ին ընդունված ՏՏ օրենքի (ՏՕ-277-Ն) 72-րդ հոդվածում ընդգրկված 204.28-րդ հոդվածը, որը ՏՏ Ազգային ժողովի կողմից 2008 թվականի դեկտեմբերի 26-ին ընդունված՝ ինչպես ՏՕ-233-Ն, այնպես էլ դրան հաջորդող որեւէ այլ օրենքով դեռեւս ՏՏ Սահմանադրությանը <i>չի համապատասխանեցվել</i> , երկրորդ՝ ՏՏ սահմանադրական դատարանի՝ 2008 թվականի ապրիլի 15-ի ՍԴՈ-751 որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասի պահանջների հիմքով սպառված չպետք է համարվի սույն գործի առարկայի շրջանակներում նոր հանգամանքներով իրավասու դատարան դիմելու շահագրգիռ անձանց իրավունքը:	
	204.33-րդ հոդվածի 1-ին մաս	4. ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.33-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայում դրան փոխարինված բովանդակության մասով, համաձայն որի՝ ՏՏ սահմանադրական դատարանի կողմից բացահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությունից</u> փարբերվող մեկնաբանությամբ օրենքի նորմի կիրառման արդյունքում անձանց խախտված իրավունքները դատական բողոքարկման շրջանակներում, նոր հանգամանքներով գործը վերանայելու միջոցով վերականգնելու հնարավորություն <i>չի</i> ընձեռնում, ճանաչել	15 հուլիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 984	

			ՆՏ Սահմանադրության 3, 6, 18, 19, 93-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 5. Նաշվի առնելով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 4-րդ կետում ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմի՝ որոշման հրապարակման պահին Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետեւանքներ անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցի լուծման ու անհրաժեշտ իրավական անվարձության երաշխավորման առումով, ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.33-րդ հոդվածի 1-ին մասի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2011 թվականի նոյեմբերի 1-ը:	
		204.38-րդ հոդված	2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.38-րդ հոդվածը՝ <u>սահմանադրաիրավական այն բովանդակությամբ,</u> որը բացառում է ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմ կիրառած դատական ակտն օրինական ուժի մեջ թողնելու հնարավորությունը, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 3. Իրավակիրառական պրակտիկայում ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.38-րդ հոդվածը չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությանը:</u>	15 հուլիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 984

	208-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 208-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՃ Սահմանադրությանը:	6 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՄԴՈ - 1004
	218-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը	1. ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 218 հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՃ Սահմանադրությանը:	28 նոյեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 668
	221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը	2. ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետը՝ «...կամ պարճառաբանված չէ» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՃ Սահմանադրության 1-ին, 18-րդ (1-ին մաս), 19-րդ (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր : 3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՃ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիմքով ՆՃ Սահմանադրության 1-ին, 18-րդ (1-ին մաս), 19-րդ (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր ճանաչել նաև ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 240-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը՝ «...կամ չպարճառաբանված է» եւ 6-րդ կետը՝ «...պարճառաբանված չէ» բառակապակցությունների մասով:	15 հունիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 896
	221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. «Ռոբերտ Մեղերդիչ-Ղարաստեմյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ ՆՃ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	23 մարտի 2010 թվականի ՄԴՈ - 870
	223-րդ հոդվածի 1-ին մասի	1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՃ օրենքի 60 հոդվածի 1-ին կետին համապատասխան՝ ՆՃ քաղաքա-	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի

		1-ին կետ, 231-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 233-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-6-րդ կետեր, 2-րդ եւ 4-րդ մասեր	ցիական դադարվարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի եւ 233 հոդվածի 4-րդ մասի առնչությամբ գործի վարույթը կարճել, քանի որ ՆՇ քաղաքացիական դադարվարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ առկա է սահմանադրական դատարանի 2008թ. մայիսի 27-ի ՍԴՈ-754 որոշումը, իսկ ՆՇ քաղաքացիական դադարվարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետն իրավական որոշակիություն է ձեռք բերում միայն օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի հետ համակցության մեջ: 2. ՆՇ քաղաքացիական դադարվարության օրենսգրքի 40 հոդվածի 2-րդ մասը, 223 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը, 231 հոդվածի 2-րդ մասը՝ հավաքարմագրված փաստաքանի ինստիտուտին առնչվող մասով, 233 հոդվածի 2-րդ մասը՝ «բացառությամբ սույն օրենսգրքի 234 հոդվածի 1 կետի 1-ին ենթակետի բացակայության հիմնավորմամբ վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու դեպքերի» բառակապակցության մասով, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 5. ՆՇ քաղաքացիական դադարվարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերը համապատասխանում են ՆՇ Սահմանադրությանը՝ ՆՇ սահմանադրական դատարանի <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u> 7. Նկարի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանդորմների վերացումը կարող է առաջացնել իրավա-	ՍԴՈ - 765
--	--	---	---	-----------

			կան բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաս- տատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՆՏ Սահ- մանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանա- դրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ , 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՏ Սահ- մանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՆՏ Ազգային ժողովին հնարավորություն տալով օրենսդրական կար- գավորումները համալիր ձեւով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:	
		228-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. «ՆՏ մարդու իրավունքների պաշտպանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 228-րդ հոդվածի երկրորդ մասի՝ ՆՏ Սահմա- նադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	14 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 914
		230-րդ հոդվածի 1-ին կետ, 231.1., 231.2-րդ հոդվածներ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 1-ին եւ 3-րդ կետերի դրույթները (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ) համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 3. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 2-րդ կետը (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագ- րությամբ).	9 ապրիլի 2007 թվականի ՍԴՈ - 690

			ա) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշում կայացնելու ժամկետ սահմանելու առումով, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը, բ) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշման պարճառաբանման պարտադիր պայման չնախատեսելու, հերեւաբար, նաեւ՝ արդարադատության արդյունավետության, բավարար մատչելիության իրավական երաշխիքներ չապահովելու առումով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին եւ 2-րդ մասեր), 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր: 4. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	
		230-րդ հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետ եւ 231.2-րդ հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետեր	1. «Քաղաքացի Ի. Եղիգարյանի դիմումի հիման վրա՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերության եւ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետի, 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետերի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետի, 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետերի մասով՝ կարճել:	11 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 701
		231.1-րդ հոդվածի 4-րդ մաս (նոր	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 4-րդ մասը (նոր խմբագրությամբ 233 հոդվածի 4-րդ մասը)՝ առանց ժամկետի սահմանման	27 մայիսի 2008 թվականի ՍԴՈ - 754

		խմբագրությամբ 233-րդ հոդվածի 4-րդ մաս) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու դեպքում կրկին բողոք ներկայացնելու իրավունքի սահմանափակման առումով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 224 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթը՝ նույն անձի կողմից նույն դատական ակտի դեմ մեկից ավելի անգամ վճռաբեկ բողոք բերելու արգելքի մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	
	231.2-րդ հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետ	1. «Քաղաքացիներ Ա. Սաֆարյանի եւ Ն. Նակոբյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի, ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 300 հոդվածի 2-րդ կետի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի մասով՝ կարճել:	15 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 702
	233-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումը պետք է լինի պարճառաբանված» դրույթ	1. «Գեղեցիկ քնար» արտադրական կոդաբերարկի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 2-րդ մասի՝ «Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումը պետք է լինի պարճառաբանված» դրույթի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել՝ դիմողին փրամադրելով սահմանադրա-	21 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 817

			կան դադարանի 2008թ. հոկտեմբերի 8-ի ՍԴՈ-765 որոշումը:	
		240-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը	2. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 240 հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը:	22 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 832
29.	«ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՇ օրենք (ընդունվել է 28.11.2007թ.)	80-րդ հոդվածի 1-ին, 4-րդ եւ 5-րդ մասեր	1. «ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՇ օրենքի 80 հոդվածի 4-րդ մասի առնչությամբ գործի վարույթը կարճել: 2. «ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՇ օրենքի 80 հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը: 3. «ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՇ օրենքի 80 հոդվածի 5-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխված բովանդակությամբ հանդերձ, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18, 19 եւ 42 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 4. «ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՇ օրենքով նախատեսված՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3.2 բաժնի 204.20 հոդվածի 2-րդ մասը եւ 204.26 հոդվածը ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18, 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	9 սեպտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 758

			5. Վերոհիշյալ նորմերի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչելու արդյունքում օրենսդրական բացը բացառելու անհրաժեշտությունից ելնելով, նկարի ունենալով սույն որոշման 10-րդ կետում սահմանադրական դարարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումը, ղեկավարվելով «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասով, ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ «ՆՏ քաղաքացիական դարավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կարարելու մասին» 28.11.2007թ. ՆՕ-277-Ն ՆՏ օրենքի՝ սույն որոշման 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավադրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված 72 եւ 76 հոդվածները:	
30.	ՆՏ քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդունվել է 05.05.1998թ.)	2-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 2-րդ հոդվածը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 780
		10-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 302-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 302-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	4 մարտի 2011 թվականի ՍԴՈ - 944
		187 եւ 280-րդ հոդվածներ	1. «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 1-ին եւ 3-րդ կետերի, 60 հոդվածի 1-ին կետի պահանջների հիման վրա ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 1-ին մասով գործի քննությունը կարճել: 2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 2-րդ մա-	21 նոյեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 667

			սը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 3. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 187 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	
	198-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 198-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ այդ մասի առաջին նախադասության դրույթների <u>սահմանադրահիմունքային</u> <u>ալի</u> <u>բովանդակությամբ</u>՝ համաձայն որի՝ համարեղ սեփականության մասնակիցներից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի կնքել ընդհանուր գույքը փնտրելու գործարքներ, եթե այլ բան նախատեսված չէ նրանց համաձայնությամբ՝ նկարի ունենալով, որ ներքոհիշյալ դեպքերում առանձին մասնակցի կողմից գույքի փնտրման գործարք կնքելիս անհրաժեշտ է բոլոր համասեփականատերերի պոզիտիվ համաձայնությունը, ինչը կփաստի գործարք կնքող մասնակցի մոտ անհրաժեշտ լիազորության առկայությունը: Այդ դեպքերն են. ա/ երբ համասեփականատերերի իրավունքները պետական գրանցում են ստացել եւ սեփականության իրավունքի գրանցման վկայականում հստակ նշված է, որ գույքը պատկանում է կոնկրետ սեփականատերերի՝ համասեփականության իրավունքով, բ/ երբ «Գույքի նկարմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՆՏ օրենքի 18-րդ հոդվածով նախատեսված կարգով ու դեպքերում գույքի նկարմամբ իրավունքները եւ սահմանափակումները ծագում են օրենքի հիման վրա եւ ունեն իրավաբանական ուժ՝ անկախ պետական գրանցումից:	24 փետրվարի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1009	

		210-րդ հոդվածի 1-ին մաս եւ 216-րդ հոդվածի 2-րդ մաս 1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 210-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 216-րդ հոդվածի 2-րդ մասի սահմանադրականությունը որոշելու մասով գործի վարույթը կարճել:	29 հունիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 901
		218-րդ հոդված 1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 218 հոդվածը՝ հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների կանոնակարգման առումով <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 3, 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43 հոդվածների պահանջներին: 4. Առաջնորդվելով ՆՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՆՏ Ազգային ժողովը եւ ՆՏ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՆՏ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հստակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը <i>չհամապատասխանող</i> ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:	18 ապրիլի 2006 թվականի ՄԴՈ - 630

		280-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 1-ին մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՃ Սահմանադրությանը:	10 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 650
		300-րդ հոդվածի 2-րդ կետ	2. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 289 հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՃ Սահմանադրությանը: 3. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 300 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՃ Սահմանադրությանը:	15 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 702
		313-րդ հոդված	1. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 313 հոդվածում սահմանված դրույթները համապատասխանում են ՆՃ Սահմանադրությանը:	3 հուլիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 705
		470-րդ հոդված	1. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 470 հոդվածը համապատասխանում է ՆՃ Սահմանադրության 3 հոդվածին, 8 հոդվածի 1-ին մասին եւ 31 հոդվածի 2-րդ մասին:	26 սեպտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 648
		873-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	2. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 873-րդ հոդվածի 2-րդ մասով գործի վարույթը կարճել:	6 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 1004
		1003.1-րդ հոդվածի 1-ին կետ (2007 թվականի ապրիլի 9-ի խմբագրությանը)	1. ՆՃ քաղաքացիական օրենսգրքի 1003.1-րդ հոդվածի 1-ին կետը համապատասխանում է ՆՃ Սահմանադրությանը՝ հաշվի առնելով, որ ՆՃ Սահմանադրության 42-րդ հոդվածի 2-րդ մասի եւ 83.5-րդ հոդվածի 2-րդ կետի իմաստով «պարտականություն» հասկացության <u>սահմանադրա-հրավական բովանդակությունը</u> ենթադրում է Սահմանադրությամբ եւ օրենքներով՝ իրավունքի սուբյեկտի կամքից անկախ, վերջինիս համար սահմանված պարտադիր վարքագծի կանոն, իսկ «պարտավորություն» հասկացության	14 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 975

			<u>սահմանադրաիրավական բովանդակությունը</u> ենթադրում է իրավունքի ուժով կամ իր ազատ կամաարտահայտմամբ եւ սեփական գործողությունների շնորհիվ ստանձնած համապատասխան վարքագիծ: Իրավակիրառական պրակտիկայում փվյալ հասկացությունները չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությամբ:</u>	
		1087.1-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումներից բխող սահմանադրաիրավական բովանդակությամբ</u> և ՆՏ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների շրջանակներում:	15 նոյեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 997
		1217-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 72-րդ գլուխն այն մասով, որով բացառում է համամայր եւ համահայր քույրերի եւ եղբայրների՝ ժառանգարուի հետ իրենց ազգակցական փոխկապակցվածության աստիճանին համարժեք ժառանգման իրավունքը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3-րդ հոդվածներին եւ 14.1-րդ հոդվածի երկրորդ մասին <i>հակասող եւ անվավեր:</i>	18 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 917
		1230-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 1230-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	21 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 980
31.	«ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 06.11.1995թ.)	1-ին հոդվածի 5-րդ մաս եւ 13.1-րդ	1. «ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենքի 1-ին հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	15 մարտի 2011 թվականի ՍԴՈ - 945

		հողվածի 3-րդ մասի 2-րդ պարբերություն	2. «ՆՆ քաղաքացիության մասին» ՆՆ օրենքի 13.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ պարբերությունը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը: 3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա՝ վիճարկվող դրույթի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ «ՆՆ քաղաքացիության մասին» ՆՆ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	
32.	ՆՆ քրեական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 01.07.1998թ.)	35-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 67-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՆ քրեական դատավարության օրենսգրքի 35-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «...իսկ գործի վարույթը ենթակա է կարճման» դրույթը՝ կատարված հանցագործությանը կասկածյալի կամ մեղադրյալի մասնակցությունն ապացուցված չլինելու առնչությամբ, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի (1-ին մաս) եւ 21-րդ հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. ՆՆ քրեական դատավարության օրենսգրքի 67-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	30 մարտի 2010 թվականի ՍԴՈ - 871
		55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետ	2. ՆՆ քրեական դատավարության օրենսգրքի 55 հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 836

		59-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի՝ «նախաքննության ավարտման պահից» դրույթը և 201-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 59-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի՝ «նախաքննության ավարտման պահից» դրույթը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 201-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	24 հունվարի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1008
		221-րդ հոդվածի 7-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 7-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>:	9 նոյեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 923
		263-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 2-րդ մասում ամրագրված՝ «Գործով վարույթը կարճելու կամ քրեական հետապնդումը դադարեցնելու հետ կապված բոլորը մերժելու մասին դատախազի որոշումը դրա պարզեցման ստանալու պահից 7 օրվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել դատարան» դրույթը՝ նույն օրենսգրքի 290-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորման հետ անհամապատասխանության պայմաններում և սույն գործով դատական պրակտիկայում դրան փոխարինված բովանդակության շրջանակներում ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածին <i>հակասող և անվավեր</i>: 2. Նաշվի առնելով, որ փվյալ խնդրի իրավաչափ լուծումը և հակասական իրավակարգավորման հաղթահարումը նաև օրենսդրական փոփոխությունների անհրաժեշտություն է ենթադրում, ինչպես նաև նկատի ունենալով, որ	21 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 930

			սույն որոշման եզրափակիչ մասի 1-ին կետում ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող ճանաչված նորմի անմիջական անվավերությունն անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետեւանքներ մարդու իրավունքների պաշտպանության առումով՝ ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2011թ. հունիսի 30-ը:	
		284-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 284-րդ հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 23-րդ հոդվածի 1-ին եւ 5-րդ մասերին հակասող եւ անվավեր :	23 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 926
		285-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերություն	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 285 հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	12 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 827
		290-րդ հոդվածի 1-ին եւ 5-րդ մասեր	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 1-ին մասի «...եւ եթե նրանց բողոքները չեն բավարարվել դատախազի կողմից» դրույթը, դատական պրակտիկայում դրան փոխված՝ նաեւ «անգործությանը» վերագրվող բովանդակության մասով, որով գործնականում նույն հոդվածի 2-րդ մասի վրա փարածելով 1-ին մասում նախատեսված պայմանն ու նման մեկնաբանությամբ դիմողների նկատմամբ կիրառելով հոդվածի 1-ին մասը՝ սահմանափակվել են մարդու՝ դատարանի մատչելիության եւ արդար դատաքննության սահմանադրական իրավունքները, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 հոդվածի 1-ին մասին հակասող եւ անվավեր :	7 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 844

			2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	
		290-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	18 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 652
		309.1-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասեր	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի դրույթները սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից արտահայտված <u>հրավական դիտորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՏ Սահմանադրության 19-րդ հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր ճանաչել ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 5-րդ մասի դրույթները:	2 ապրիլի 2010 թվականի ՍԴՈ - 872
		309.1-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ գործի վարույթը կարճել:	4 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 934
		311-րդ հոդվածի 2-րդ կետ, 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետեր	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.2. հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետերի վերաբերյալ Գ. Գգրարյանի դիմումի մասով գործի վարույթը կարճել: 2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 311 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները ճանաչել ՆՏ Սահմանադրությանը:	24 հուլիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 710

		յան 19 հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր: 3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՀՀ Սահմանադրության 19 հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր ճանաչել նաեւ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 311 հոդվածի 1-ին կետի, ինչպես նաեւ 292 հոդվածի 5-րդ կետի, 297 հոդվածի, 363 հոդվածի 2-րդ մասի, 394 հոդվածի 5-րդ մասի, 398 հոդվածի 6-րդ մասի, 421 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթները եւ 419 հոդվածի 2-րդ կետի լրացուցիչ նախաբանություն նախադետող դրույթը:	
	375.1-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 375.1-րդ հոդվածի 1-ին մասում ամրագրված՝ «Եթե մեղադրողը մեղադրական եզրակացությունում չի առարկել արագացված կարգ կիրառելու դեմ...», ինչպես նաեւ «Մինչեւ դատաքննությունն սկսելը մեղադրողը դատարանի առաջարկությամբ կարող է իր դիրքորոշումը փոխել, թեպետ արագացված կարգ կիրառելու դեմ առարկել է մեղադրական եզրակացությունում» դրույթները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ ներկայացված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	28 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 931
	394-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ	1. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 394-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	19 հունվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 852

		404-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը եւ 3-րդ կետը (28.11.2007թ. խմբագրությամբ՝ 404-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը) 3. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 404 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը՝ 28.11.2007թ. խմբագրությամբ, հավաքարմագրված փաստաբանի միջոցով բողոք բերելու մասով, 426.2 հոդվածը՝ այն մասով, որը վերաբերում է նոր երեւան եկած հանգամանքներով դատական ակտերը վերանայելու կապակցությամբ դիմում ներկայացնելու՝ հավաքարմագրված փաստաբանի իրավունքին, 426.5 հոդվածը՝ այն մասով, որը վերաբերում է նոր երեւան եկած հանգամանքների մասին հայտարարությունները եւ հաղորդումները հավաքարմագրված փաստաբանին ուղարկելուն (1-ին մաս), ինչպես նաեւ նոր երեւան եկած հանգամանքներով վարույթ հարուցելու եւ ուսումնասիրություններ կատարելու խնդրում հավաքարմագրված փաստաբանի իրավունքի մասով (4-րդ մաս), 426.6 հոդվածը՝ հավաքարմագրված փաստաբանների գործողություններին վերաբերող մասով (2-րդ եւ 3-րդ մասեր), ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 7. Նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՆՇ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՇ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՇ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՆՇ Ազգային ժողովին հնա-	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765
--	--	---	--

			րավորություն փալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձևով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:	
		404-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 404 հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>:	22 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 849
		404-րդ հոդվածի 3-րդ կետը եւ 407-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 404 հոդվածի 3-րդ կետը եւ 407 հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում են ՆՇ Սահմանադրությանը:	30 հունվարի 2007 թվականի ՍԴՈ - 674
		407-րդ հոդվածի 4-րդ մաս եւ 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ եւ 4-րդ կետեր	1. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 407 հոդվածի 4-րդ մասի եւ 414.2. հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ եւ 4-րդ կետերի դրույթները համապատասխանում են ՆՇ Սահմանադրությանը:	20 հուլիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 709
		414.1-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին եւ 3-րդ կետեր	2. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.1. հոդվածի 2-րդ մասը (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ). ա) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշում կայացնելու ժամկետ սահմանելու առումով, համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը, բ) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշման պարճառաբանման պարտադիր պայման չնախատեսելու, հերեւաբար, նաեւ՝ արդարադատության արդյունավետու-	11 ապրիլի 2007 թվականի ՍԴՈ - 691

			թյան, բավարար մաքցելիության իրավական երաշխիքներ չապահովելու առումով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին եւ 2-րդ մասեր), 18 (1-ին մաս), 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 3. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 414.2. հոդվածի 1-ին մասի 1-ին եւ 3-րդ կետերի դրույթները (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ) համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	
		414.1-րդ հոդվածի 2.1-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 414.1 հոդվածի 2.1-րդ մասը՝ օրենսգրքի 414.2 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքի բացակայության հիմնավորմամբ վճռաբեկ բողոքը պարճառաբանված որոշմամբ վերադարձնելու պահանջը բացառելու մասով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	28 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 818
		419-րդ հոդվածի 6-րդ կետ	1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 419 հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 720
		426.1-րդ հոդված	1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 426.1 հոդվածը եւ 426.8 հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18, 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր՝ այնքանով, որքանով դրանք վերաբերում են նոր հանգամանքներով դատական ակտի վերանայման իրավասությունը միայն առաջին աստիճանի դատարաններին վերապահելուն եւ առնչվում են միայն վերջիններիս կողմից կայացրած դատական ակտերին:	21 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 767

		426.1-րդ հոդվածի 1-ին մաս 1. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի «միայն» արտահայտությունը՝ այն-քանով, որքանով բացառում է նոր երեւան եկած կամ նոր հանգամանքների հիմքով այլ վերջնական իրավական ակտերի օրենքով սահմանված կարգով վերանայումը՝ դրանով իսկ վրանագելով անձի՝ մասնավորապես, մինչդեռ վրական վարությամբ պետական իրավասու մարմինների առջև իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունքը, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին <i>հսկաստող և անվավեր:</i>	4 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 935
	426.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը և 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետ	1. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը՝ համապատասխանում է ՆՇ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u> 2. ՆՇ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետին իրավակիրառական պրակտիկայում դրան փոխարինված բովանդակության մասով, համաձայն որի՝ ՆՇ սահմանադրական դատարանի իրավական դիրքորոշումներից փոքրամասն մեկնաբանությամբ օրենքի (իրավական այլ նորմի) կիրառման արդյունքում անձանց խախտված իրավունքները դատական բողոքարկման շրջանակներում, նոր հանգամանքներով գործը վերանայելու միջոցով, վերականգնելու հնարավորություն չի ընձեռում, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 3, 6, 18, 19, 93-րդ հոդվածների պահանջներին <i>հսկաստող և անվավեր:</i> 4. Նաշվի առնելով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետում ՆՇ Սահմանադրությանը <i>հսկաստող</i> ճանաչ-	25 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 943

		ված նորմի՝ որոշման հրապարակման պահին Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետեւանքներ անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցի համալիր լուծման ու անհրաժեշտ իրավական անվտանգության երաշխավորման առումով, ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչված դրույթի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2011 թվականի նոյեմբերի 1-ը:	
	426.7-րդ հոդված, 426.2-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.7 հոդվածի 4-րդ մասի վերջին նախադասությամբ ամրագրված դրույթը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հակասող և անվավեր: 2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.2 հոդվածի 2-րդ մասը եւ դրա հետ համակարգային փոխկապակցվածության մեջ գտնվող՝ 426.4 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հակասող և անվավեր այն մասով, որով սահմանափակվում է նոր հանգամանքների հիմքով այն անձանց իրավունքների վերականգնման հնարավորությունը, ովքեր փվյալ անձի նկատմամբ կիրառված օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ այլ դիմումի (դիմումների) հիման վրա սահմանադրական դատարանում գործի դատաքննություն սկսելու օրվա կամ այդ հարցի վերաբերյալ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման օրվա դրությամբ ունե-	13 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 833

			ցել են այդ իրավունքը «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին (ժամկետներին) համապատասխան իրացնելու պոտենցիալ հնարավորություն: 3. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.4 հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը սույն որոշման մեջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	
		426.9-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.9-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ <u>սահմանադրաիրավական ան բովանդակությամբ,</u> որը բացառում է ՀՀ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմ կիրառված դատական ակտն օրինական ուժի մեջ թողնելու հնարավորությունը, համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 3. Իրավակիրառական պրակտիկայում ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.9-րդ հոդվածի 1-ին մասը ... չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությանը:</u>	15 հուլիսի 2011 թվականի ՄԴՈ - 984
		427-րդ հոդվածի երկրորդ մաս, 429-րդ եւ 430-րդ հոդվածներ	1. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 427-րդ հոդվածի երկրորդ մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 32-րդ հոդվածի 6-րդ կետի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի,	25 հունվարի 2011 թվականի ՄԴՈ - 933

			69-րդ հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի պահանջների հիման վրա՝ գործի վարույթը մասամբ՝ ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 429-րդ եւ 430-րդ հոդվածների մասով, կարճել:	
33.	«ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 13.06.2006թ.)	5-րդ հոդված	1. ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 2006 թվականի հունիսի 13-ին ընդունված՝ «ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 5 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	5 փետրվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 733
34.	ՆՏ քրեական օրենսգիրք (ընդունվել է 18.04.2003թ.)	55-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ «Այդ գույքը ենթակա է բռնագրավման՝ անկախ դատապարտյալի կամ որեւէ երրորդ անձի սեփականությունը հանդիսանալու կամ նրանց կողմից տիրապետելու հանգամանքից» դրույթն իրավակիրառական պրակտիկայում դրան տրված մեկնաբանությամբ՝ այն մասով, որով բռնագրավումից հետո չի երաշխավորում տուժողի /օրինական տիրապետողի/ գույքային շահերի եւ սեփականության իրավունքի անհրաժեշտ պաշտպանություն, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասի եւ 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	12 հուլիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 983
		177-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետ եւ 268-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետ	1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 177-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետը եւ 268-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետը համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 մայիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 882

		213-րդ հոդված	1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 2-րդ մասի 1-ին եւ 2-րդ կետերի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. Հիմք ընդունելով ՆՏ Սահմանադրության 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջները գործի վարույթը՝ ՆՏ քրեական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի մասով, կարճել:	5 ապրիլի 2011 թվականի ՍԴՈ - 947
		301-րդ հոդված	1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 301 հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ ՆՏ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	14 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 766
		343-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ այնքանով, որքանով կիրառելի չէ նաեւ դատավարության այլ մասնակիցների նկատմամբ, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի եւ 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i>	14 հունվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 851
35.	ՆՏ քրեակարարողական օրենսգիրք (ընդունվել է 24.12.2004թ.)	115-րդ հոդված	2. ՆՏ քրեակարարողական օրենսգրքի 115 հոդվածի 1-ին, 2-րդ եւ 3-րդ մասերը համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 3. ՆՏ քրեակարարողական օրենսգրքի 115 հոդվածի 4-րդ մասը՝ անկախ հանձնաժողովի որոշումն օրենքին հակասելու դեպքում դատական կարգով բողոքարկելը սահմանափակելու մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 6, 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածներին <i>հակասող եւ</i>	5 փետրվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 733

			անվավեր:	
36.	«Նայրենական մեծ պարերագմի վերերանների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 02.12.1998թ.)	1-ին եւ 4-րդ հոդվածներ	1. «Նայրենական մեծ պարերագմի վերերանների մասին» ՆՏ օրենքի 1-ին եւ 4-րդ հոդվածները համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	3 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 966
37.	«Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 25.12.2003թ.)	12-րդ հոդվածի երկրորդ նախադասություն	1. «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքի 12 հոդվածի 2-րդ նախադասությունում ամրագրված դրույթը, համաձայն որի՝ հանձնաժողովի սահմանած սակագների մեծությունները դադարական կարգով փոփոխման ենթակա չեն, համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքի 12 հոդվածի 2-րդ նախադասությունում ամրագրված դրույթը, համաձայն որի՝ հանձնաժողովի սահմանած սակագների մեծությունները դադարական կարգով բողոքարկման ենթակա չեն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 43 (2-րդ մաս) հոդվածներին հակասող եւ անվավեր:	16 հունվարի 2007 թվականի ՍԴՈ - 673
38.	«Հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.11.2006թ.)	3-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 4-րդ հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասեր, 6-րդ, 7-րդ հոդվածներ	1. «Հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՆՏ օրենքի (2006 թվականի նոյեմբերի 27-ի խմբագրությամբ) 3 հոդվածի 1-ին մասը, 4 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերը, 6 հոդվածը, 7 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերը համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ ՆՏ սահմանադրական դատարանի 18.04.2006թ. ՍԴՈ-630 եւ սույն որոշումներում արվահայրած <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	14 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 815

39.	«Նարկերի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.04.1997թ.)	15-րդ հոդվածի «գ» կետ	1. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 15 հոդվածի «գ» կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	22 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 832
		22-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	3. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 22 հոդվածի 2-րդ մասը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	18 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 816
		26-րդ հոդվածի 5-րդ մաս	2. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 26-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 780
		28-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության վերջին նախադասու- թյուն	1. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 28-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության վերջին նախադասությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	20 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 1007
40.	«Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 17.02.1998թ.)	24-րդ հոդված	1. «Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքի 24 հոդվածը <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 5 եւ 8 հոդվածների պահանջներին այնքանով, որքանով որ պետական լիցենզավորման ենթակա, պետական կամ բնական մենաշնորհի հանդիսացող գործունեության փեսակների հստակացումը, այդ ոլորտներում հակամենաշնորհային քաղաքականության իրականացումը եւ պետության ու հասարակության անվտանգության եւ օրինական շահերից, այլոց իրավունքների եւ ազատությունների պաշտպանության նպատակներից ելնելով փնտեսական գործունեության ազատության եւ ազատ փնտեսական մրցակցության շրջանակների հնարավոր սահմանափա-	27 հունվարի 1999 թվականի ՍԴՈ - 152

			կումները, որպես համընդհանուր պարտադիր վարքագծի կանոններ նախապես ոչ թե սահմանվել են օրենքով, այլ գործադիր իշխանության կողմից, իսկ օրենսդիրն անցումային դրույթների ձեռով օրենքի ուժ է հաղորդել կոնկրետ հասցեագրված պայմանների, որոնցում նաեւ փեղ են գրել ՆՏ Սահմանադրությանը չհամապատասխանող ձեւակերպումներ: Միաժամանակ, նկատի ունենալով, որ «Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքի 24 հոդվածում հիշադրակվող թիվ 60 լիցենզիայում նախատեսված եւ ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից փաստորեն օրենքի աստիճանի բարձրացված առանձին դրույթներ ՆՏ կառավարության կողմից ստանձնված միջազգային պարտավորությունների բնույթ են սրացել եւ որոնց չկատարումը երկրի համար հղի է որոշակի հետեւանքներով, նկատի ունենալով նաեւ, որ «Օրարերկրյա ներդրումների մասին» ՆՏ օրենքի 7 հոդվածի հիման վրա «Օրարերկրյա ներդրումները կարգավորող` ՆՏ օրենսդրության փոփոխության դեպքում ներդրման պահից սկսած 5 տարվա ընթացքում, օրարերկրյա ներդրողի ցանկությամբ, կիրառվում է ներդրումների իրականացման պահին գործող օրենսդրությունը», հաշվի առնելով, որ քննության առարկա 24 հոդվածի իրավաբանական ուժը կորցնելը օրարերկրյա ներդրողին տրված լիցենզիայի գործողության վրա անմիջական ազդեցություն չի կարող ունենալ, գնահատելով ձեւավորված իրավակիրառական պրակտիկան, սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ ՆՏ Ազգային ժողովը եւ ՆՏ կառավարությունը պարտավոր են իրենց լիազորությունների շրջանակներում այդ ժամանակահատվածում գտնել օրենսդրական եւ իրավակիրառական այնպիսի լուծումներ, որոնք օրենքի	
--	--	--	---	--

			մակարդակով կսահմանեն բնական մենաշնորհի հանդիսացող ոլորտների վերաբերյալ պետության քաղաքականությունը, կապահովեն քննության առարկա հոդվածի դրույթների համապատասխանեցումը ՆՏ Սահմանադրության պահանջներին, ինչպես նաև ՆՏ կողմից ստանձնված պարտավորությունների՝ միջազգային իրավունքի նորմերին համապատասխան կատարումը:	
41.	«Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 09.10.2000թ.)	28-րդ հոդվածի 10-րդ մաս, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետը եւ 4-րդ մաս, 35-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 36-րդ հոդված, 40-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 42-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 59-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 28 հոդվածի 10-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Նանրային հեռուստառադիոընկերության կանոնադրությունը հաստատում է ՆՏ Ազգային ժողովը», այս ձեւակերպմամբ չի համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 62 հոդվածի պահանջներին: 2. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը՝ մշակում եւ Ազգային ժողով է ներկայացնում Նանրային հեռուստառադիոընկերության կանոնադրությունը», չի համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 75 հոդվածի առաջին մասի պահանջներին: 3. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 4-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդն իր գործունեության մասին ամենամյա հաղորդում է ներկայացնում ՆՏ Նախագահին եւ Ազգային ժողով», այնքանով, որքանով չի առաջացնում իրավական հետեւանքներ, չի հակասում ՆՏ Սահմանադրությանը: 4. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 35 հոդվածի 1-ին մասը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը յու-	11 հունվարի 2001 թվականի ՍԴՈ - 278

			րաքանցյուր փարի կազմում է հաջորդ փարվա՝ Նանրային հեռուստառադիոընկերության ծախսերի նախահաշիվը (բյուջեն)՝ առանձին փողով նշելով Խորհրդին, Նանրային հեռուստաընկերությանը եւ Նանրային ռադիոընկերությանը հափկացվելիք գումարները, եւ ներկայացնում է ՆՏ կառավարություն, վերջինս էլ դրանք ներկայացնում է ՆՏ Ազգային ժողովի հաստատմանը», համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 5. «Նեռուստաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 36 հոդվածը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը Նանրային հեռուստառադիոընկերության գործունեության փարեկան նպատակային ծրագիրը եւ հաշվեքվությունը յուրաքանչյուր փարվա պեքական բյուջեի նախագծի հեք միասին ներկայացնում է Ազգային ժողովի հաստատմանը», <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 4, 5, 62 եւ 75 հոդվածների պահանջներին: 6. «Նեռուստաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 40 հոդվածի 1-ին մասը, համաձայն որի՝ «Յուրաքանցյուր փարի Ազգային հանձնաժողովը ֆինանսական հաշվեքվություն է ներկայացնում ՆՏ Ազգային ժողով: Ազգային ժողովն այդ հաշվեքվության հավասարիությունը ճշքելու նպատակով, Վերահսկիչ պալարի միջոցով, կարող է անցկացնել Ազգային հանձնաժողովի գործունեության աուդիթ», ֆինանսական հաշվեքվությունը ներկայացնելու կարգին վերաքերող դրույթի մասով <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 75 եւ 89 հոդվածների պահանջներին: 7. «Նեռուստաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի	
--	--	--	--	--

			42 հոդվածի 2-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Ազգային հանձնաժողովի կանոնադրությունը հաստատվում է ՀՀ Ազգային ժողովը», այս ձեւակերպմամբ չի համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 62 հոդվածի պահանջներին: 8. «Նեռուստարարության եւ ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքի 59 հոդվածի 3-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Ազգային հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի ձեւավորումից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, ՀՀ Ազգային ժողով է ներկայացնում Ազգային հանձնաժողովի կանոնադրությունը, որը հաստատվում է Ազգային ժողովը», չի համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 75 հոդվածի առաջին մասի պահանջներին:	
		53-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. «Նեռուստարարության եւ ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքի 53 հոդվածի 3-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փրկված բովանդակությամբ հանդերձ, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 1-ին հոդվածով սահմանված՝ իրավական պետության սկզբունքին, 45 հոդվածի եւ 83.5 հոդվածի 2-րդ կետի պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. Առաջնորդվելով ՀՀ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, հաշվի առնելով, որ, մի կողմից, եթերավճարի գանձումն առնչվում է բյուջեպային հարաբերությունների կայունությանը, մյուս կողմից՝ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից հեռուստառադիոընկերությունների համար եթերավճար վճարելու պարտավորության անմիջական ընդհատումը կարող է անհավասար վիճակ ստեղծել:	13 մայիսի 2008 թվականի ՍԴՈ - 753

			ծել ռադիոհաճախականություն օգտագործող փնտրման վարող սուբյեկտների միջև՝ խաթարելով սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահին վեճի առարկա դրույթի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ինչպես նաև նկարի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանը հեռուստառադիոընկերություններից եթերավճարի գանձման օրենսդրական ներկա կարգավորումն անհարիր համարելով իրավական պետության սկզբունքներին՝ միաժամանակ ռադիոհաճախականությունների օգտագործման դիմաց վճարելու պարականությունն ինքնին իրավաչափ է համարում, «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքի 53 հոդվածի 3-րդ մասի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008թ. դեկտեմբերի 1-ը:	
42.	«Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 21.10.2003թ.)	7-րդ հոդվածի 1-ին կետի երկրորդ պարբերության երկրորդ նախադասություն	1. «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքի 7 հոդվածի 1-ին կետի երկրորդ պարբերության երկրորդ նախադասությամբ ամրագրված դրույթը նման խմբագրությամբ՝ Պաշտպանի՝ դատարաններից փեղեկություններ պահանջելու եւ դատարաններին առաջարկներ ներկայացնելու իրավունքի մասով, պայմանավորված չէ անկախ եւ անկողմնակալ արդարադատություն իրականացնելու անհրաժեշտությամբ, ստեղծում է ներ օրենսդրական հակասություն, հաշվի առնելով նաեւ իրավակիրառական պրակտիկան՝ միջամտություն է դատական իշխանության գործառույթներին եւ <i>չի համապատասխանում</i> ՀՀ Սահմանադրության 39 հոդվածին եւ 97 հոդվածի 1-ին մասի դրույթներին: 2. Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝ դատարաններից փեղեկություններ պահանջելու իրավունքը՝ կապված օրեն-	6 մայիսի 2005 թվականի ՄԴՈ - 563

			քի 10 հոդվածի 1-ին կետի, 12 հոդվածի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետի եւ 17 հոդվածի 1-ին կետի դրույթների կիրառելիության ապահովման հետ, ենթակա է բավարարման, եթե դա միջամտություն չէ դատական վարույթին՝ չի առնչվում կոնկրետ գործով արդարադատության իրականացմանը, չի վերաբերում դատարանի վարույթում գրնվող գործի քննության նյութական եւ դատավարական բնույթի հարցերին: Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝ դատարաններից տեղեկություններ պահանջելու իրավունքը՝ կապված օրենքի 10 հոդվածի 1-ին կետի, 12 հոդվածի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետի, 17 հոդվածի 1-ին կետի դրույթների կիրառելիության ապահովման հետ, հակասական իրավակիրառական պրակտիկա չառաջացնելու համար անհրաժեշտ է հսկակորեն ամրագրել «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքում:	
43.	Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխապարվաստելու մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 16.04.2002թ.)	7-րդ հոդված	1. «Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխապարվաստելու մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածն այն մասով, որով առնչվում է Հայաստանում չիրականացվող փոխապարվաստման հանգամանքներում դիակային դոնորից օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ վերցնելուն, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին եւ 14-րդ հոդվածին <i>հսկաստող եւ անվավեր:</i> 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա՝ վիճարկվող դրույթի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ «Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխապարվաստելու մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասը,	14 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 913

			4-րդ եւ 9-րդ հոդվածները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> :	
44.	«Շահութահարկի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 30.09.1997թ.)	57-րդ հոդվածի 3-րդ կետը (մինչև 09.01.2009թ. խմբագրությանը)	1. «Շահութահարկի մասին» ՆՏ օրենքի 57-րդ հոդվածի 3-րդ կետը (մինչև 09.01.2009թ. խմբագրությանը) համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	7 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 967
45.	«Պետական գույքի մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 17.12.1997թ.)	13-րդ հոդված	1. ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 17.12.1997թ. ընդունված՝ «Պետական գույքի մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) մասին» ՆՏ օրենքի 13 հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 սեպտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 714
46.	«Պետական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 19.11.2002թ.)	9-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	3. «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 9-րդ հոդվածի երրորդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխված բովանդակության մասով, որով սահմանափակվում է անձի իրավունքը կենսաթոշակը նշանակելուց հետո կատարել վերընդհանրություն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 31 եւ 83.5-րդ հոդվածների պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր</i> :	10 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 865
		47-րդ հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասեր	1. «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 47 հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասերը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 եւ 37 հոդվածներին <i>հակասող եւ անվավեր</i> : 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 12-րդ մասի հիման վրա սույն որոշումը փարածել	29 հունվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 731

			դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:	
		57-րդ հոդված	1. «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 57 հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	23 հոկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 716
		73-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 73 հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 42 հոդվածի 3-րդ մասին հակասող և անվավեր : 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 12-րդ մասի հիման վրա սույն որոշումը փարածել նաեւ դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:	15 հունվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 723
47.	«Պետական փութքի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.12.1997թ.)	9-րդ հոդվածի 8-րդ կետի «ա» եւ «բ» ենթակետեր	1. «Պետական փութքի մասին» ՆՏ օրենքի 9-րդ հոդվածի 8-րդ կետի «ա» եւ «բ» ենթակետերը՝ սույն որոշման մեջ ամրագրված իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում , համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	25 մայիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 890
		22-րդ հոդված	1. «Պետական փութքի մասին» ՆՏ օրենքի 22-րդ հոդվածի առաջին մասը, այնքանով, որքանով չի սահմանում, այլ սուբյեկտներից բացի, արդարացվածին՝ իրավասու պետական մարմինների եւ պաշտոնապար անձանց ապօրինի գործողությունների (անգործության) հետեւանքով պատճառված վնասի հատուցման հայցերով պետական փութքի վճարումից ազատելու վերաբերյալ արտոնություն նախապեսող դրույթ՝ արգելափակելով անձի սահմանադրական իրավունքի իրացումը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասին եւ 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասին	14 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 929

			հակասող եւ անվավեր: 2. Հաշվի առնելով, որ ԿՎԿԻ խնդրի իրավաչափ լուծումը եւ օրենքի բացի հաղթահարումը նաեւ օրենսդրական փոփոխությունների եւ համալիր իրավակարգավորման անհրաժեշտություն է ենթադրում, ինչպես նաեւ նկատի ունենալով, որ «Պետական փութի մասին» ՀՀ օրենքի՝ վեճի առարկա հոդվածի անմիջական անվավեր ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի ծանր հետեւանքներ այդ հոդվածի առկա՝ սահմանադրականության խնդիրներ չառաջացնող, դրույթների իրացման եւ մարդու իրավունքների պաշտպանության առումով՝ ՀՀ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման ուժի մեջ մտնելու ժամկետ սահմանել 2011թ. հունիսի 30-ը:	
48.	«Պետական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 03.12.1996թ.)	8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «գ» ենթակետը, 12-րդ հոդվածի 6-րդ եւ 7-րդ մասեր	1. «Պետական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «գ» ենթակետը եւ 12-րդ հոդվածի 6-րդ մասը համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. «Պետական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 7-րդ մասի՝ «Գերաբեռնվածության ցանկերը գաղտնագրվում են եւ հրապարակման ենթակա չեն» դրույթը՝ այնքանով, որքանով չի վերաբերում գաղտնագրման ենթակա կոնկրետ տեղեկության, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 27-րդ եւ 43-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	6 մարտի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1010

			3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 64-րդ հոդվածի 9.1-րդ կետի եւ 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասի պահանջներից ելնելով՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայր գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, նաեւ նկատի ունենալով, որ ՀՀ վարչական դատարանը թիվ ՎԴ/1314/05/10 դատական գործով 23.11.2010թ. կայացրած վճռում վերազանցել է իր լիազորությունները՝ հաշվի չառնելով ՀՀ Սահմանադրության 93-րդ հոդվածի պահանջը՝ արձանագրել է, որ «Պետական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի վերջին պարբերությունը չի հակասում ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածին եւ 83.5 հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ կետերին»:	
49.	«Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 01.06.2006թ.)	68-րդ հոդվածի 10-րդ մասի 2-րդ պարբերություն եւ 12-րդ մաս	1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 10-րդ մասի 2-րդ պարբերության եւ 12-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 69 հոդվածի 12-րդ մասի դրույթները, որոնք համակարգային առումով փոխկապակցված են օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր այն մասով, որով սահմանափակվում է նոր հանգամանքների հիմքով այն անձանց իրավունքների վերականգնման հնարավորությունը, որոնց վերաբերյալ վերջնական դատական ակտի կայացման եւ ԿԺԱԿ անձի նկատմամբ կիրառված օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ այլ դիմումի (դիմումների) հիման վրա սահմանադրական դա-	15 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 751

			տարանում գործի դարաքննություն սկսելու օրվա կամ այդ հարցի վերաբերյալ սահմանադրական դարարանի որոշման ընդունման օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածը չի գերազանցում վեց ամիսը:	
		68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերություն	2. «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դարարանի կողմից ներկայացրած <u>հրավական դիրքորոշման շրջանակներում:</u>	11 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 701
		69-րդ հոդվածի 12-րդ մաս	3. «Սահմանադրական դարարանի մասին» ՀՀ օրենքի 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասով գործի վարույթը կարճել:	25 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 943
50.	«Մնանկության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 25.12.2006թ.)	3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «...նույնիսկ եթե պարտապանն անվճարունակ չէ» բառակապակցության մասով եւ 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «բ» կետը	1. «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ «...նույնիսկ եթե պարտապանն անվճարունակ չէ» բառակապակցության մասով, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 31 հոդվածի պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i> 2. «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «բ» կետը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	25 փետրվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 735
		19-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	12 ապրիլի 2011 թվականի ՍԴՈ - 954

		20-րդ հոդվածի 5-րդ մաս	1. «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 հունվարի 2011 թվականի ՄԴՈ - 932
		82-րդ հոդվածի 1-ին մասի «թ» կետ	1. «Քաղաքացի Ներիկ Պողոսյանի դիմումի հիման վրա՝ «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 82-րդ հոդվածի 1-ին մասի «թ» կետի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	22 նոյեմբերի 2011 թվականի ՄԴՈ - 998
51.	«Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 24.09.2003թ.)	11-րդ հոդված	1. «Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» ՆՏ օրենքի 11 հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները՝ ՆՏ Սահմանադրության 31, 32 (2-րդ մաս) եւ 37 հոդվածներով ամրագրված իրավունքների իրականացման արգելափակման առումով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին, 2-րդ մասեր), 42, 43 եւ 48 (կետ 12) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 11-րդ մասի պահանջներին համապատասխան՝ անվավեր ճանաչված դրույթների կարարումն ապահովված այլ նորմատիվ ակտերը կամ դրանց համապատասխան դրույթները կորցնում են իրենց իրավաբանական ուժը՝ սահմանադրական դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից: 3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 69 հոդվածի 11-րդ մասի եւ 68 հոդվածի 12-րդ մասի համաձայն սույն որոշումը փարածել դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:	4 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 649

52.	Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգիրք (ընդունվել է 06.12.1985թ.)	165-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի 165-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	16 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 924
53.	«Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 18.02.2004թ.)	2-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ՆՏ վարչական դատարանի դիմումի հիման վրա գործի վարույթը՝ ..., «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՆՏ օրենքի 2 հոդվածի 4-րդ մասի՝ իրավակիրառ պրակտիկայում տրված մեկնաբանմամբ, մասով, կարճել:	27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 836
		63-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	««ԳԼՈՒԲ» ՍՊԸ-ի դիմումի հիման վրա՝ «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՆՏ օրենքի 63 հոդվածի երրորդ մասի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	24 նոյեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 839
54.	«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 30.06.1996թ.)	3-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	3. Նայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատված փախստականների՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՆՏ օրենքի 3 հոդվածի 2-րդ մասի..... դրույթները չեն համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՍԴՈ - 179
55.	«Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.05.1996թ.)	17-րդ հոդված	1. «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՆՏ օրենքի 17 հոդվածը ամբողջությամբ համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: ՆՏ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների ամփոփման հետ կապված դատական վեճերով իրավակիրառական պրակտիկան	19 մայիսի 1997 թվականի ՍԴՈ - 56

			պելքը է համապատասխանի «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՀՀ օրենքի 17 հոդվածում ամրագրված՝ գերագույն դատարանի՝ կոլեգիալ կարգով կայացրած որոշումների վերջնական լինելու մասին դրույթին:	
56.	«Տեղական հանրաքվեի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 06.02.2002թ.)	5-րդ հոդվածի 2-րդ կետ	1. «Տեղական հանրաքվեի մասին» ՀՀ օրենքի 5 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը:	18 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 721
57.	«Փախստականների մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 03.03.1999թ.)	18-րդ հոդվածի 8-րդ մաս	2. «Փախստականների մասին» ՀՀ օրենքի 18 հոդվածի 8-րդ մասի դրույթները, այնքանով որքանով վերաբերվում են փախստականների իրավունքի սահմանափակմանը՝ մասնակցելու պետության կառավարմանը (ՀՀ Նախագահի, ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրություններին, համապետական հանրաքվեներին), համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը: 3. Հայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատած փախստականների՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ «Փախստականների մասին» ՀՀ օրենքի 18 հոդվածի 8-րդ մասի դրույթները չեն համապատասխանում ՀՀ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՍԴՈ - 179
		25-րդ հոդված	1. ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 1999 թվականի մարտի 3-ին ընդունված՝ «Փախստականների մասին» ՀՀ օրենքի 25 հոդվածը՝ ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 2004 թվականի մարտի 3-ին ընդունված ՀՕ-49-Ն օրենքի խմբագրությամբ, մինչև 2008 թվականի նոյեմբերի 27-ին ՀՀ Ազգային	20 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 834

			ժողովի կողմից ընդունված՝ «Փախստականների եւ ապաստանի մասին» ՆՕ-211-Ն ՆՏ օրենքի 65 հոդվածի երկրորդ մասի ուժով 2009 թվականի հունվարի 24-ից ուժը կորցնելը, համապատասխանել է ՆՏ Սահմանադրությանը:	
58.	«Փաստաբանության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.12.2004թ.)	29.1-րդ հոդված	4. «Փաստաբանության մասին» ՆՏ օրենքի 29.1. հոդվածը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1., 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 7. Նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանդությունների վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՆՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանդությունների ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՆՏ Ազգային ժողովին հնարավորություն տալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձեւով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765
